

نخستین نماینده از جنبش مستقل کارگری در سازمان جهانی کار

کیواندخت قهاری

هجدهم خرداد هشتاد و هفت

برای نخستین بار طی سی سال گذشته نماینده‌ای از سوی جنبش مستقل کارگری ایران به دعوت آی. تی. یو. سی (کنفدراسیون بین‌المللی سندیکاهای کارگری) در اجلاس سالانه آی. ال. او (سازمان بین‌المللی کار) حضور یافت.

این اجلاس از روز ۲۸ مه در ژنو آغاز شده و تا روز ۱۳ ژوئن ادامه دارد.

در اجلاس سالانه آی. ال. او نمایندگان دولتهای عضو سازمان ملل متحد شرکت می‌کنند.

علیرضا تقفی، سردبیر روزنامه توقیف شده "راه آینده" به نمایندگی از سوی جنبش مستقل کارگری ایران بسیاری در این

اجلاس شرکت کرد، اما برای طرح مبرمترین خواست آنان با مانع روبرو شد. مصاحبه‌ای با علیرضا تقفی

آقای تقفی، شما امسال برای ابراز درخواست‌های کارگران ایران در اجلاس آی. ال. او شرکت کردید. شما روزنامه‌نگار

هستید، روزنامه‌ی مستقل کارگری «راه‌آینده» را بیرون می‌دادید. چرا از شما برای این کار دعوت شده بود؟

باید بگویم، با توجه به این که تشکل‌های مستقل کارگری در ایران نتوانستند به اصطلاح نمایندگان عمومی خودشان را

انتخاب بکنند، نهادهای بین‌المللی در دعوت از نمایندگان مستقل جنبش کارگری با این مشکل مواجه هستند که چه کسی

را به عنوان نماینده دعوت بکنند. هرچند که اتحادیه‌های مستقلی وجود دارد، اما این اتحادیه‌ها نماینده‌ی همه‌ی جنبش

کارگری مستقل ایران نیستند. به همین دلیل گویا مسئولین آی. تی. یو. سی به این نتیجه رسیدند که یک نفر از افرادی که

روزنامه‌نگار باشد یا نویسنده باشد که به مسایل کارگری ایران آشنا باشد و بتواند مسائل جنبش مستقل کارگری را در

اینجا بیان بکند، از این فرد دعوت کنند. به همین دلیل از من به عنوان یک ژورنالیست دعوت کردند. در همان ابتدا هم

بحث عمومی بر این بود که من در اینجا بتوانم مسائل جنبش مستقل کارگری و خواست‌هایش را بیان بکنم در جلسه‌ای

که مربوط به مسایل ایران است.

به جز شما از ایران دیگر چه کسانی آنجا بودند؟

هیات دولت ایران بود، یعنی هیات نمایندگی که به اصطلاح مخصوص ایران بود. از وزارت کار، وزیر کار و چند نفر

از معاونین‌اش بودند، همچنین شورای عالی کارفرمایی که اخیراً به وسیله‌ی وزارت کار تشکیل شده است. شورای عالی

کارفرمایی قبلی را منحل کرده‌اند. همچنین آقای درویش از شوراهای اسلامی بود و از طرف خانه‌ی کارگر که جدا از

دولت آمده بود، آقای حمزه‌ای بود.

یعنی در مجموع چند نفر بودند؟

در مجموع ۹ نفر از ایران حضور داشتند.

شما توانستید مسایل کارگران را مطرح بکنید؟

متن سخنرانی‌ای که از قبل من آمده کرده بودم، به زبان انگلیسی بود و این متن به کسانی که مربوط به مسئله‌ی ایران بودند داده شد و مطالبش با هیات‌هایی که در مورد مسئله‌ی ایران می‌خواستند صحبت کنند، مثل هیات کانادایی، هیات هلندی و دو نفر دیگر از مسئولین آی.ال.او، در میان گذاشته شد. ما مطالب را، باز در صحبت‌هایی که داشتیم، در جلسات به اینها گفتیم، و آنها هم مسایل را مطرح کردند. منتها مسئله‌ای که بود، این بود که ما در مطالب‌مان بیشتر تاکید داشتیم بر انتخابات اتحادیه‌های مستقل کارگری که در شرایط فعلی بتوانند انجام بدهند و همچنین وظایف آی.ال.او در مورد مقاله‌نامه‌های ۹۸، ۸۷، ۱۱۱ و ۹۵ که این مقاله‌نامه‌ها همچنان معلق مانده است. اما دولت ایران در توافقی که با آی.ال.او کرده بود، فقط در مورد مقاله‌نامه‌ی ۱۱۱ می‌خواست صحبت بکند که مربوط به تبعیض‌های قومیتی و جنسیتی است. زیرا در آخرین بازدیدی که نماینده‌ی آی.ال.او از ایران داشت، در باره این دو مسئله صحبت شده بود. به همین دلیل مسئله‌ی مورد بحث در اجلاس محدود شده بود به همین مسئله‌ی تبعیض قومیتی و جنسیتی. در این زمینه هرچند ما آمارهای مشخصی داشتیم و مدارک مشخصی در دست ما بود که این تبعیض‌های قومیتی و جنسیتی در ایران نه تنها کاهش نیافته، بلکه حتا در دولت فعلی افزایش هم پیدا کرده است، مسئله‌ی سهمیه‌بندی جنسیتی دانشجویان در دانشگاهها، مسئله‌ی بیکاری‌ها که بیشترین فشارش بر روی زنان است، مسئله‌ی بالارفتن خط فقر، که این هم بیشترین فشارش بر روی زنان است، اینها مسایلی بود که می‌توانست مطرح بشود و تا آنجایی که ما توانستیم مطرح کردیم. این مسئله که حقوقی که زنها می‌گیرند در بسیاری از مکانهای شغلی، نصف حقوقی‌ست که مردان دریافت می‌کنند. اینها مسایلی بود که تا آنجایی که ما می‌توانستیم مطرح کردیم. اما جلوگیری کردند از مسئله‌ی مبرمی که می‌توانست آنجا مطرح بشود و آن مسئله‌ی تشکل‌های مستقل کارگری بود بدون دخالت دولت. در این زمینه اجازه ندادند صحبتی بشود. هرچند بعضی از سخنرانان مطرح کردند، اما نمایندگان دولت به‌خاطر آن توافقی که کرده بودند که باید فقط در مورد تبعیض‌های جنسیتی و قومیتی و اقلیت‌ها صحبت بشود، به این مسایل اصلا پاسخی ندادند. هرچند که هیات نمایندگی ایران به این مسایل پرداخت، اما جو عمومی قانع نشد از توضیحاتی که دولت ایران داد و در انتها خواهان داده شدن یک پاراگراف مخصوص در مورد ایران شدند و همچنین فرستادن یک نماینده‌ی ویژه به ایران، برای بررسی وضعیت همین تبعیض‌های قومیتی و جنسیتی.

به چه علت مانع صحبت راجع به تشکل‌های مستقل کارگری شدند؟

به علت توافقی که آی.ال.او با این هیات دولتی ایران کرده بود. معمولاً توافقی‌هایی قبل از جلسه آی.ال.او با دولت‌ها می‌کند. مثلاً در مورد کلمبیا توافق شده بود که در مورد ترور فعالین کارگری صحبت بشود، زیرا در سال گذشته بیش از ۱۶ نفر از فعالین کارگری در کلمبیا ترور شدند. یا در مورد کشورهای دیگر مثل بنگلادش صحبت شده بود، توافق شده بود که در مورد مقاله‌نامه‌های ۹۸ و ۸۷ صحبت بشود. معمولاً قبل از اجلاس، آی.ال.او با کشورها توافقی‌هایی می‌کند که در مورد خاصی صحبت بشود که در آن مورد هر دو طرف دلایل‌شان را ارائه بدهند. به‌رحال آنچه مسلم است و ما هم معتقدیم که آی.ال.او نماینده‌ی دولتهاست، نماینده‌ی کارگری که نیست. آنها مسایل خاص خودشان را مطرح می‌کنند. آنها به فکر این هستند که مثلاً گردش سرمایه در ایران راحت باشد، به فکر این هستند که کارگرها به‌رحال بهتر کار کنند، سود اضافی بیشتری برای سرمایه‌ها تولید کنند. هرچند هستند افرادی در آی.ال.او که مسایل حقوق بشر

و مسایل انسانی هم برایشان مطرح است، ولیکن جو عمومی حاکم بر آی.ال.او کلا برای دولتهاست و ما هم انتظار بیش از این نداریم. منتها مسئله این است که ما به این دلیل در آی.ال.او شرکت کردیم که بگوییم استانداردهای کار که در همین جوامع سرمایه‌داری در کشورهای دیگر رعایت می‌شود، در ایران رعایت نمی‌شود. یعنی همان استانداردهایی که خود سرمایه‌داری برای کارگران گذاشته، در ایران همان استانداردها هم رعایت نمی‌شود.

شما می‌گویید که طرف صحبت‌شان دولتها هستند. پس نمایندگان مستقل کارگری آنجا چه وظیفه‌ای دارند، قرار است چه کار بکنند؟

ببینید، آنچه که در آی.ال.او مطرح است، دقیقا همان مسئله‌ی استانداردهای کار، استانداردهای پذیرفته‌شده‌ی بین‌المللی است. نمایندگان کارگران هم خارج از استانداردهای پذیرفته‌شده‌ی بین‌المللی و آن مقاله‌نامه‌ها نمی‌توانند صحبت کنند. اما همین مقاله‌نامه‌هایی که دولتها پذیرفته‌اند، مثل مقاله‌نامه‌ی ۹۸ و ۸۷، که تاکید دارد بر این که کارگران باید بدون فشارهای دولتی در هر تشکلی که می‌خواهند شرکت بکنند و هیچ کس حق ندارد آنها را مجبور بکند که در تشکلی شرکت بکنند یا این که از تشکل آنها جلوگیری بکند، همین‌ها هم در ایران اجرا نمی‌شود. ما در ایران بحث‌مان بر سر حقوق اولیه‌ایست که در همه‌جا پذیرفته شده است.

در مجموع شما فکر می‌کنید که این اجلاس چه دستاوردی برای کارگران ما الان داشته است؟

من فکر می‌کنم در مجموع جامعه‌ی بین‌المللی و آی.ال.او، آی.تی.یوسی، به اصطلاح نهادهای بین‌المللی کارگری مربوط به نیروی کار که الان هستند، این مسئله را فهمیدند که ایران استانداردها را رعایت نمی‌کند. جو عمومی بر این است که به ایران تا آنجایی که این اهرمهای بین‌المللی اجازه می‌دهد، وادار کنند، نماینده‌ی مخصوصی بفرستند. و اگر این کار را بکنند، نماینده‌ی مخصوص را بفرستند و ایران را در مذاکرات قانع بکنند که بپذیرد نماینده‌ی مخصوص آی.ال.او بیاید ایران. می‌دانید که الان مدتهاست نماینده‌ی مخصوصی که مال آی.ال.او بوده، از ورودش به ایران جلوگیری می‌شود. ابتدا خود ایشان به علتی سفرشان را به تعویق انداخت و الان هم چندین ماه است که وزارت کار اجازه‌ی ورود به ایشان نمی‌دهد. اگر این مذاکرات و این فشارها باعث بشود که بتوانند نمایندگان بین‌المللی بیشتر بیایند ایران، مفید است. هر چند که ما معتقدیم مسئله‌ی اصلی مبارزات خود کارگران است و اگر امروز هم نهادهای بین‌المللی کم و بیش پذیرفته‌اند که جنبش مستقل کارگری ایران وجود دارد و نهادهای مستقل کارگری می‌توانند نماینده بفرستند، بخاطر مبارزاتیست که کارگران در این مدت داشته‌اند، بخاطر اعتراضات و اعتصابات و تلاش برای ایجاد تشکل‌های مستقل کارگریست. کارگرا در این مدت زندان رفتند، کتک خوردند، شلاق خوردند و محروم شدند، اخراج شدند و مجموعا توانسته‌اند به نهادهای بین‌المللی بفهمانند که جنبش مستقل کارگری در ایران وجود دارد و خواهان نمایندگان مستقل کارگری هستند. من فکر می‌کنم این اجلاس هم در جهت همین مسئله، به رسمیت شناختن جنبش مستقل کارگری بود. این که بهر حال بعد از سی سال، از روزنامه‌نگاری مثل من که مستقل است و مجموعا از جنبش مستقل کارگری دفاع می‌کند، دعوت شده تا اینجا بتواند مطالب را مطرح بکند، من این را مثبت می‌دانم و نتیجه‌ی مبارزات کارگران در داخل کشور.

مصاحبه‌گر: کیواندخت قهاری - دویچه وله - ۰۷ - ۰۶ - ۲۰۰۸